

Hänvisning
Begäran om utlåtande 27.6.2024
VN/36421/2023
STM118:00/2023

Social- och hälsovårdsministeriet
Pb 33
FI-00023 STATSRÅDET

registratorskontoret.shm@gov.fi

Kontaktperson
Cindi Portin, telefon +358 (0)18 25000 (växel)
cindi.portin@regeringen.ax

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om allmänt bostadsbidrag och lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

Social- och hälsovårdsministeriet begär under tiden 27.6 - 7.8.2024 in utlåtanden gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om allmänt bostadsbidrag och lagen om bostadsbidrag för pensionstagare. Ålands landskapsregering har inte mottagit en direkt begäran om att avge utlåtande gällande propositionen.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 13 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet beträffande socialvård; den lag som berörs i denna regeringsproposition är lag (FFS 938/2014) om allmänt bostadsbidrag tillämplig genom landskapslag (2015:4) om tillämpning av allmänt bostadsbidrag på Åland.

Lag (FFS 571/2007) om bostadsbidrag för pensionstagare är riksbehörighet och bestämmelser inom de rättsområden som ligger under rikets lagstiftningsbehörighet blir direkt tillämpliga på Åland.

Således berör propositionen rättsområden som hör till både Ålands och rikets lagstiftningsbehörighet. Huruvida detta beaktats i propositionen är inte känt.

Utlåtandet

Ålands landskapsregering konstaterar att utkastet till proposition i sin helhet finns att tillgå på finska medan endast en kort sammanfattning av propositionens innehåll samt själva lagtexten översatts till svenska. Landskapsregeringen har därmed inte beretts möjlighet att avge utlåtande över hela propositionen och har inte möjlighet att bilda sig en heltäckande uppfattning i ärendet.

I propositionen föreslås det att lagen om allmänt bostadsbidrag och lagen om bostadsbidrag för pensionstagare ändras. De föreslagna ändringarna i det allmänna bostadsbidraget gäller beaktandet av egendom och kommungrupperingen, och i bostadsbidraget för pensionstagare gäller ändringarna inkomstprövningen och beaktandet av egendom.

Lagen om bostadsbidrag för pensionstagare är av riksbehörighet och ändringarna träder således i kraft samtidigt på Åland som i riket. De föreslagna förändringarna torde försämra den ekonomiska situationen för pensionstagare som erhåller bostadsbidrag och kan leda till ett utökat behov av utkomststöd, som på Åland handhas av kommunerna. Landskapsregeringen konstaterar att propositionen har verkningar på Åland, särskilt gällande personer som är klienter inom långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg som erhåller bostadsbidrag för pensionstagare. Effekten av sänkningar i bostadsbidraget för pensionstagare torde drabba de åländska kommunerna eftersom de avdrag som i enlighet med landskapslag (2022:91) om klientavgifter inom socialvården ska göras från de inkomster som beaktas när avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg fastställs, ökar om klienten inte är berättigad till bostadsbidrag. Konsekvensen kan således bli en kostnadsförskjutning, från riket till de åländska kommunerna.

I en del landskapslagar, som allmänt kallas för blankettlagar, har rikets lagar gjorts tillämpliga på Åland med vissa avvikelser. I många blankettlagar gäller ändringar av lagen i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Detta gäller för lagen om allmänt bostadsbidrag. Landskapsregeringen konstaterar att tidtabellen för de föreslagna ändringarnas ikraftträdande är snäv. Tiden från begäran om utlåtande tills att lagändringarna föreslås träda i kraft är mycket kort och det är därför de facto inte möjligt för lagtinget att nyttja sin lagstiftningsbehörighet inom ramen för åländsk behörighet.

Den snäva tidtabellen försvårar möjligheterna att bedöma och reagera på de konsekvenser som lagändringarna förorsakar på Åland.

Minister

Arsim Zekaj

Specialsakkunnig

Cindi Portin